

KOMMUNENS PLAN FÖR RÄDDNINGSSINSATS

**Ovako Hellefors AB och Ovako Hofors AB i
Hälsjöfors**

**ÖSTRA INDUSTRIOMRÅDET
HÄLSJÖFORS**

**Diarienummer: 2017-0124-319
Antagen av direktion 2017-04-26**

Inledning

Lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvariga kemikalieolyckor – det s.k. Seveso III-direktivet – är uppdelad i två olika kravnivåer. Den lägre kravnivån innebär att företaget är skyldigt att göra en anmälan, kompletterat med en beskrivning hur verksamheten kan förebygga riskerna för en allvarig kemikalieolycka till Länsstyrelsen och Arbetsmiljöverket. Dessutom är verksamhetsutövaren skyldig att skapa ett handlingsprogram för att på motsvarande sätt förebygga allvariga kemikalieolyckor.

Företag som hamnar på den högre kravnivån skall dessutom redovisa en säkerhetsrapport som skall förnyas vart femte år, eller vid större förändringar. Säkerhetsrapporten beskriver verksamheten, verksamhetens riskprofil, farliga ämnen, handlingsplan samt en intern nödlägesberedskap vid en allvarig kemikalieolycka.

Förutom de skyldigheter som företag i den högre kravnivån har, är också kommunen skyldig att för dessa företag upprätta en plan för räddningsinsats. Planens syfte är att beskriva hur räddningstjänsten är planlagd, hur resurserna skall samordnas samt på vilket sätt allmänheten skall ges kunskap om vilka åtgärder de skall vidta och hur de varnas och informeras i händelse av en allvarig kemikalieolycka vid anläggningen.

Dessutom är kommunen skyldig att ge information till närboende till anläggningen på företagets bekostnad.

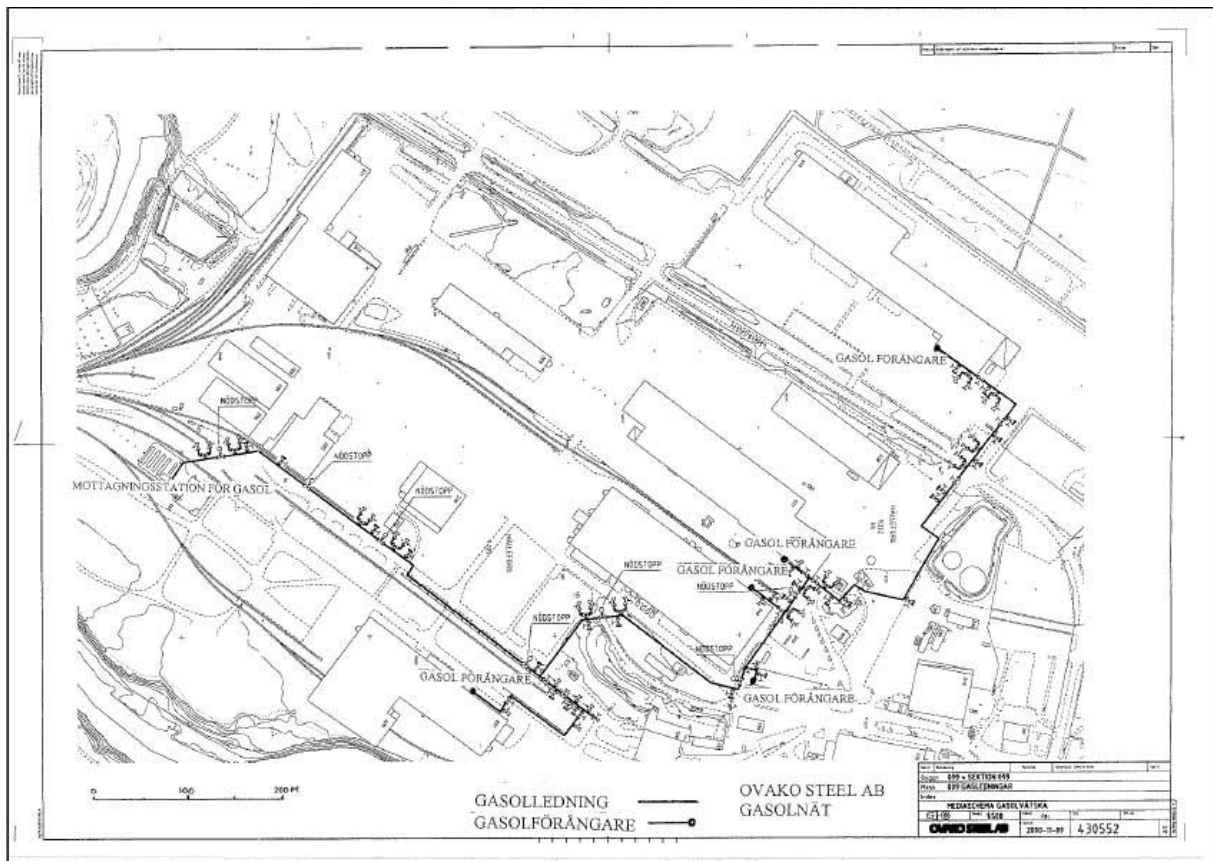
Alla Seveso III-klassade företag oavsett kategori klassas som anläggning med farlig verksamhet enligt 2 kap. 4 § i *Lagen (SFS 2003:778) om skydd mot olyckor*. Beslutet baseras på den riskvärdering som Länsstyrelsen gjort enligt Sevesolagstiftningen.

Ovako Hellefors AB och Ovako Hofors AB i Hällefors

På företagen tillverkas stålstänger och tråd för kullager- och bilindustrin. I produktionen förbrukas årligen ca. 6400 ton gasol, varav man har lagrat maximalt 380 ton vid enskilt tillfälle. Lagringen sker i fyra cisterner som vardera rymmer 95 ton/200 m³ gasol. Dessa cisterner är skyddade av vattensprinkler och förvaras inhägnat på området. Gasolen används främst för att värma upp stålet innan valsning.

Man har på området också metanol, en brandfarlig och giftig vätska, för tillverkning av skyddsgas. Maximalt lagras 10 m³ metanol vid enskilt tillfälle. Dessutom förbrukas syrgas i produktionen, och vid enskilt tillfälle kan 7 ton syrgas finnas lagrat på området.

På grund av den lagrade mängden gasol uppfyller företagen den högre kravnivån enligt del 2 i *Förordning (1999:382) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor*, varför alltså företaget underställs krav enligt Seveso II-direktivet.

Gasolnätet på Ovako, Hällefors.

Kemikalier

Gasol

Gasol är en mycket brandfarlig gas som blir explosiv när den blandas med luft. Gasen är dubbelt så tung som luft och kan därför samlas i lågt liggande områden. Gasol är en blandning av ämnen, men består huvudsakligen av Propan 95 och har ett tillsatsämne med distinkt lukt för att ämnet lätt skall kännas igen.

Form: Gas
Färg: Färglös
Lukt: Obehaglig

Metanol

Ämnet är mycket brandfarligt som dessutom är giftigt vid inandning, hudkontakt och förtäring. Vid hantering av metanol är det viktigt att undanröja alla eventuella tändkällor, även att förebygga statisk elektricitet.

Form: Vätska
Färg: Färglös
Lukt: Svag

Syrgas, flytande (LOX, Liquid Oxygen)

Flytande syrgas är ett starkt oxiderande (brandunderstödjande) ämne. Oxygen är inte brännbart men underhåller förbränning och kan leda till antändning av material som normalt inte brinner i luft, t ex metaller. Kokpunkten är vid normalt atmosfärstryck ca -183°C . Gasens/vätskans låga temperatur ger normalt upphov till dimbildning då fukten i luften kondenserar, vilket kan försvåra räddningsinsatser.

Form: Vätska
Färg: Svagt blåaktig
Lukt: Luktfri

Räddningsinsats

Enligt larmplan skall följande enheter larmas vid ett automatiskt brandlarm:

Insatsledare (IL) Norr	1 man
Hällefors (Hfs)	7 man

Hällefors har normalt en bemanning om 1+5, men vid larm till Ovako finns ett avtal mellan företaget och BRT som säkerställer ytterligare en man. Anledningen till att 7 man larmas till Ovako är att en släckinsats mot brinnande gasolcistern kräver denna numerär för att kunna göra en säker insats.

Vid konstaterad brand, eller om befäl på plats så bedömer, larmas även:

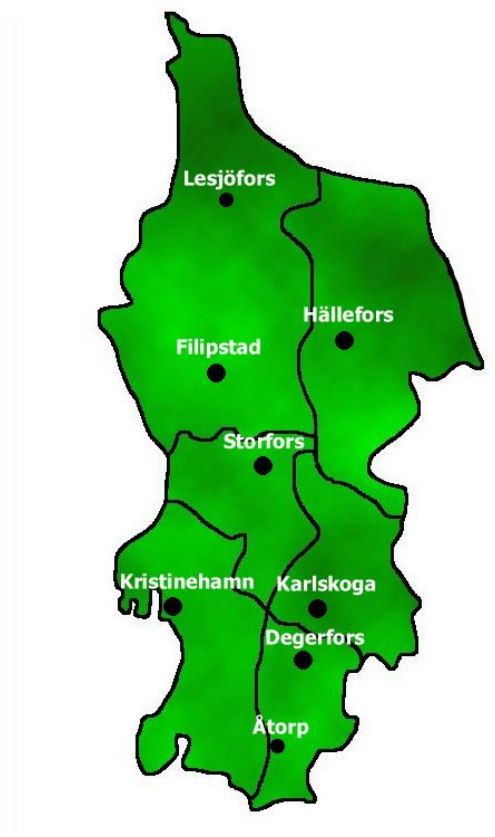
Filipstad (Fsd)	6 man
Räddningschef i beredskap, RCB	1 man

Vid behov kan räddningsledare naturligtvis begära ytterligare förstärkningar. Tidsschemat med avseende på personella resurser till en räddningsinsats till Ovakos industriområde blir då enligt följande:

Inom 10 min	7 man	(Hfs)
Inom 30 minuter	14 man	(Hfs + IL + Fsd)
Inom 40 minuter	31 man	(Hfs + IL + Fsd + RCB + Kga + Sfs + Khn)

Detta gäller styrkor som står i beredskap (inkl. Karlskoga (Kga) 6 man, Storfors (Sfs) 5 man, Kristinehamn (Khn) 5 man), inringd fridygnsledig personal är ej medräknad.

Räddningschef i beredskap, RCB, avgör om han skall ta det operativa ansvaret eller fortsätta med det normativa och strategiska ansvaret. Om RCB tar operativt ansvar skall han ringa in ersättare i RCB-rollen som tar det normativa och strategiska ansvaret och åker till brandstation i Karlskoga för att påbörja en stabsuppbyggnad. Inledningsvis består staben av minst 2 personer (RCB och larmoperatör) men kan utökas till så många som situationen kräver och placeras på den plats som är lämpligast. Kontakt tas också med Ovako Hellefors AB.

Brandstationer och räddningsstyrkors geografiska placering inom Bergslagens Räddningstjänst.

Samverkan sker med polis, ambulans och vid behov närliggande kommuner som ej ingår i Bergslagens räddningstjänstförbund. Andra aktörer som kan tänkas medverka vid en olycka är Gasakuten, Larmtjänst AB (restvärdesräddning), kommunens POSOM-grupp, räddningshundar, m.fl. och dessa kontaktas med hjälp av listor som finns att tillgå hos Bergslagens Räddningstjänsts larmcentral.

I anslutning till skadeplatsen samgrupperar sig räddningsledare, polisinsatschef, sjukvårdsledare. Bergslagens Räddningstjänst har tillgång till en lednings- och stabsbuss, med placering i Karlstad, som kan begäras till skadeplatsen av räddningsledaren.

Ute på skadeplatsen samgrupperar sig räddningstjänstens skadeplatschef med företagets utsedda kontaktperson, som kontaktas av räddningsledare. Insatsplan för Ovako AB finns i Hällefors släckbil, som är förstabil till skadeplatsen.

Information till allmänheten

Syftet med att ha en plan för hur man skall informera allmänheten är att minska konsekvensen av en eventuell olycka. Genom att få ut information till personer och verksamheter som kan komma att drabbas av den eventuella olyckan så kan dessa vidta åtgärder för att skydda sig. Information skall komma snabbt, den skall nå rätt personer och den skall vara kort och koncis. Följande informationsvägar används för att nå ut till allmänheten:

Informationsansvarigt befäl – Räddningstjänsten har ett informationsansvarigt befäl som finns på olycksplatsen eller kan nås via telefon 0586-636 00 (Bergslagens Räddningstjänsts Larmcentral). Informationsansvarigt befäl är antingen Räddningschef i beredskap (RCB) eller någon som denne har utsett.

Radio & TV – Information via dessa media initieras av räddningsledaren eller informationsansvarigt befäl. Vanligtvis används Sveriges Radio Örebro & Sveriges Radio Värmland 102,8 MHz och Radio City 107,4 MHz. Vid extraordinära händelser sker information även via TV och/eller text-TV sid. 599, extraordinära händelser föregås av tyfonsignaler.

Internet – Bergslagens Räddningstjänst har internet-adress www.brt.se och där kan man i efterhand få kort information om alla inträffade insatser som skett inom förbundet.

VMA (Viktigt Meddelande till Allmänheten) – VMA sänds ut när en händelse riskerar att utgöra ett hot eller ett problem för allmänheten. Det finns två typer av VMA:

- *Varningsmeddelande* – skall sändas omedelbart vid risk för skada på liv, egendom eller miljö.
- *Informationsmeddelande* – används för att förebygga och begränsa skador på människor, egendom eller miljö. Informationsmeddelande behöver inte sändas omedelbart.

Ett VMA föregås i regel av tyfonsignalen Viktigt Meddelande som ljuder i 7 sekunder med 14 sekunders paus och upprepas under minst 2 minuter.

När du hör signalen skall du:

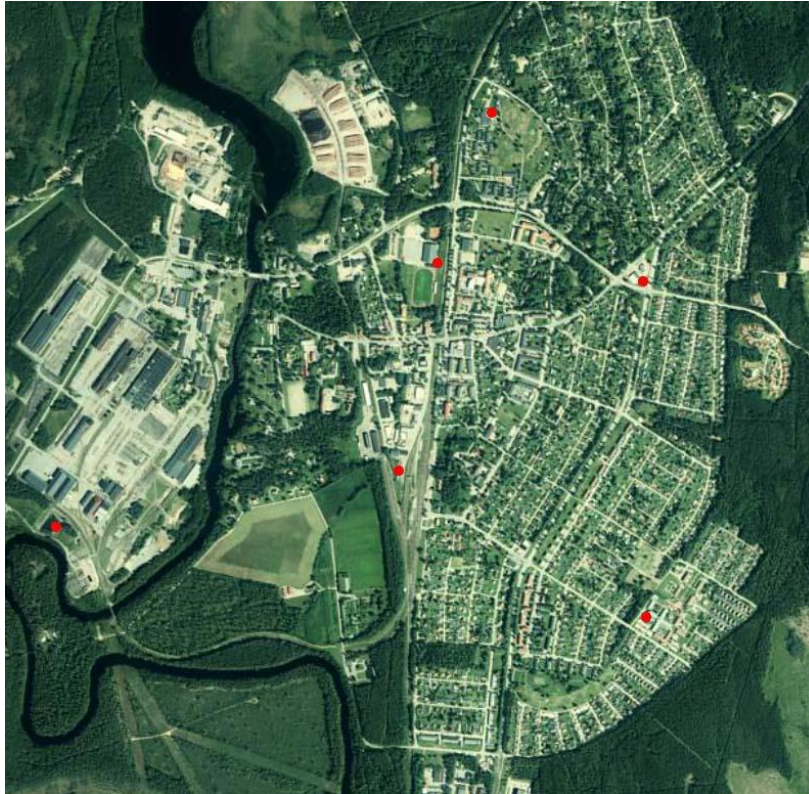
1. Söka skydd inomhus
2. Stänga dörrar, fönster och ventiler
3. Lyssna på radion för information, främst P4 – lokalradion. Möjlighet kan även finnas att få information via TV eller text-TV sid. 599

När faran är över startas signalen Faran Över – en ca. 30 sekunder lång signal.

Tyfonanläggningarna provas som regel den första måndagen i varje kvarttal klockan 1500.

Tyfonernas placering i Hällefors tätort:

Underrättelse till annan stat

Det finns inget scenario som innebär att annan stat drabbas vid en eventuell olycka på Ovako i Hällefors

Övningar

Samtlig räddningspersonal i Hällefors övar på industriområdet var annat år insats mot brinnande gasol, och utöver dessa insatsövningar har man vid behov orienteringsövningar (nya byggnader, verksamheter, allmän uppdatering etc.). Dessutom har många av de deltidsanställda brandmännen Ovako som sin huvudarbetsgivare varför man naturligt nog har god kännedom om verksamheten.

Upprättande och uppdatering av planen

Planen är upprättad av Bergslagens Räddningstjänst i samråd med Ovako Hällefors AB och skall revideras minst vart 3:e år.